

RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

ASPECTE CONCEPTUALE ȘI ORGANIZAȚIONALE ÎN EFECTUAREA CONTROLULUI DE STAT ASUPRA ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR

Tatiana CIOBANU

CZU: 35.072.2:334.7

mocreactanea@yahoo.com

Inițial, în Republica Moldova, numărul organelor de control de stat era unul excesiv, iar aria de activitate a mai multor organe de control se suprapunea și ducea la dublarea de competență a acestora, fapt ce crea condiții favorabile pentru manifestări de corupție, era afectată activitatea economică a întreprinderilor și se răsfrângea negativ asupra dezvoltării economice a statului în ansamblu.

De aceea, Guvernul a revizuit cadrul normativ și legislativ care reglementează controlul de stat și totalitatea organelor cu drept de control de stat, instituind un nou sistem instituțional de control, în vederea atingerii unei eficiențe maxime a acestui instrument – controlul de stat, pentru a micșora presiunea asupra mediului de afaceri și a asigura protecția consumatorului.

Obiectivul de reducere a poverii asupra agenților economici, în special prin scăderea numărului de controale, dar și prin asigurarea proporționalității acestora, este stabilit și în Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020, aprobată de Guvern [6].

Astfel prin aprobarea Legii nr.185 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost puse în acord actele legislative care reglementează activitatea de control, în competența organelor de control specializate pe mai multe componente, și anume, implementarea *reformei instituționale* – optimizarea numărului instituțiilor abilitate cu funcții de control și implementarea *reformei procedurale* – minimum documente, maximum de transparență și drepturi pentru întreprinzători. În acest context, printre procedurile reformei se numără limitarea esențială a numărului de documente în cadrul controlului, planificarea controlului pentru un an calendaristic, limitarea

posibilităților de inițiere a controlului inopinat, iar pentru controalele de stat planificate se stabilește caracterul consultativ [1].

În aceeași ordine, măsuri restrictive se vor aplica în funcție de nivelul încălcărilor și numai în cazul încălcărilor grave și foarte grave, iar contestarea actelor poate fi soluționată în instanță sau doar în cadrul consiliilor de soluționare a disputelor din mediul organului de control, în care vor participa obligatoriu și reprezentanții mediului de afaceri, totodată se stabilește dreptul antreprenorului de a se adresa direct în instanța de judecată, fără impunerea procedurii prealabile. În acest sens, se instituie *Consiliul Național de soluționare a disputelor în domeniul controlului de stat* pentru a examina problemele sistemice privind aplicarea legislației în domeniul controlului de stat [2].

Funcționalitatea Consiliului Național este asigurată de autoritatea de supraveghere a controalelor – Cancelaria de Stat. De remarcat că membrii Consiliului Național pot fi: conducătorii organelor de control, reprezentanți ai asociațiilor de întreprinzători (sau din mediul de afaceri), aleși pe principii de paritate, și conducătorul autorității de supraveghere a controalelor, care prezidează ședințele consiliului [7].

Totodată, reforma presupune comasarea organelor de control după domeniile specifice și tipurile de riscuri, cu o transparență a planurilor anuale de controale, criteriilor de risc stabilite, cu un proces continuu de analiză și evaluare a riscurilor, fiind excluse chiar cele mai mici dublări ale ariilor de competență.

În temeiul Legii nr. 230 din 23 septembrie 2016, au fost promovate modificările necesare la optimizarea structurii și efectivului, mai multor autorități cu funcții de control și supraveghere [3]. Astfel, 13 autorități publice au funcția de control de stat și împuterniciri de a efectua controale asupra activității de întreprinzător, pentru asigurarea calității produselor și serviciilor pe piață din țară, precum și pentru a micșora presiunea asupra mediului de afaceri. De asemenea, alte cinci autorități publice aplică parțial prezenta lege în măsura în care nu contravine prevederilor legilor privind activitatea de control și supravegherea lor.

Implementarea acestor reforme va avea impact pozitiv asupra mediului de afaceri, care se va exprima prin sporirea investițiilor, majorarea numărului de întreprinderi fiabile, capabile să implementeze ino-

vații, capabile să creeze locuri de muncă atractive, creșterea volumului de producție, asigurarea productivității înalte și producerea mărfurilor competitive orientate spre export. Toate acestea având ca efect majorarea veniturilor la bugetul public național și, respectiv, folosirea acestuia pentru necesitățile statului.

Organele de control și autoritățile implicate direct sau indirect în procesul de pregătire și efectuare a controlului sunt obligate să aplice și să respecte principiile fundamentale de siguranță, cum ar fi analiza riscurilor; acționarea preventivă; transparența; protecția intereselor consumatorului.

Potrivit Legii nr. 131/2012, controlul trebuie să fie o măsură preventivă și este necesar de a pune accent pe aspectul consultativ al controlului [4]. Organul de control nu este în drept să inițieze controlul, dacă nu au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către companiile care urmează a fi supuse controlului.

La toate etapele controlului, organele de control și nemijlocit inspectorii au obligația de a acționa într-un mod obiectiv și imparțial, în strictă conformitate cu cerințele legale, respectând principiul proporționalității și oportunității controlului.

De asemenea, conform prevederilor Legii nr.131/2012, controlul se inițiază doar în urma analizei și evaluării riscurilor, conform Metodologiei generale privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor și Regulilor privind elaborarea, aprobarea și utilizarea listelor de verificare aplicate în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător. Efortul și timpul alocat controlului, precum și metoda de control aplicată trebuie să fie proporționale nivelului de risc stabilit [2].

Totodată, potrivit art. 31² al Legii nr. 131/2012, organele de control stabilesc anual obiective și indicatori de performanță corespunzători în vederea atingerii unei eficiențe maxime și a micșorării constante a presiunii asupra mediului de afaceri.

Astfel, pentru anul 2020, autoritățile publice centrale cu competențe în domeniul de control și organele de control subordonate direct Guvernului vor asigura elaborarea și aprobarea obiectivelor și valorilor-țintă ale indicatorilor de performanță pentru organele din subordine și, respectiv, pentru propria activitate, conform Metodologiei de

ȘTIINȚE SOCIALE

Relații internaționale, științe politice și administrative

---

stabilire a obiectivelor și indicatorilor de performanță a organelor de control de stat asupra activității de întreprinzător [8].

Trebuie de menționat că organele controlului de stat asupra activității de control își desfășoară activitatea de control în baza Constituției Republicii Moldova, legilor privind instituirea, competența și principiile activităților, altor legi și acte normative ce reglementează activitatea de control din Republica Moldova.

Referințe:

1. Legea nr. 185 din 21-09-2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În: *Monitorul Oficial al RM*, nr. 371-382 din 27-10-2017.
2. Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 181-184, art. 5953 din 01.08.2012.
3. Legea nr. 230 din 23-09-2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 369-378 din 28.10.2016.
4. Legea nr. 131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 181-184 din 01.08.2012.
5. *Ibidem*.
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1021 din 16.12.2013 cu privire la aprobarea Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia în anii 2018-2020. În: *Monitorul Oficial*, nr. 297-303 din 20.12.2013.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 135 din 27-02-2019 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Consiliului național de soluționare a disputelor în domeniul controlului de stat. În: *Monitorul Oficial*, nr. 76-85 din 01.03. 2019.
8. <https://monitorul.fisc.md/editorial/controlul-de-stat-asupra-activitatii-de-intreprinzator-va-avea-indicatori-de-performanta.html>